

H. TOMESZ TÍMEA

CSAK CSEND...
BÚCSÚ H. VARGA GYULÁTÓL

„Elbeszéléseinkben rendre feltűnik az a Valaki, aki gyökeresen fordított életpályánkon, vagy azzal, hogy homlokegyenest új irányokba terelte lépteinket, vagy azzal, hogy általa nyertünk végső bizonyosságot arról, hogy mégis jó utat választottunk” (Perjés 2005: 152). Sokak életében ez a Valaki épp H. Varga Gyula, az elhivatott pedagógus és mentor, a fáradhatatlan tudományszervező. Elkötelezettsége, munkabírása, soha nem szűnő lelkesedése (gyakran vesztetnek látszó ügyekkel kapcsolatban is), makacs kitartása (még ha néha kicsit bosszantó is volt) mintaként szolgált, ahogyan aprólékossága, precizitása is (még ha emiatt sokszor úgy is érezhettük, elég jó van, de tökéletes nincs). Nehéz a búcsú...

(Kép: BG)

Varga Gyula 1973-ban vette át első, magyar–orosz szakos tanári diplomáját az akkor még Ho Shi Minh Tanárképző Főiskolán, majd először oroszból, aztán magyar nyelv és irodalomból végezte el az egyetemi kiegészítőt. Előbbit a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen, utóbbit pedig az ELTE-n. A főiskola elvégzésétől kezdve egészen nyugdíjba vonulásáig az oktatásban tevékenykedett. Első oklevelének kézhezvétele után a putnoki Növénytermesztési és Állattenyésztési Szakközépiskolában

helyezkedett el, majd két egri középiskolában – a Gép- és Műszeripari Szakközépiskolában, valamint a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnáziumban – tanított. A közoktatásban eltöltött hat év után, 1979-ben az egri főiskola oktatója lett.

A Magyar Nyelvészeti Tanszék tanáraként általános nyelvészeti, grammatikai és szemantikai kurzusokat vezetett, amelyek kutatói érdeklődését is meghatározták. A magyar nyelv prefixum típusú elemei című értekezésével 1985-ben dr. univ. fokozatot szerzett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Témavezetője Sebestyén Árpád volt. A magyar nyelv kutatása, valamint a nyelvi ismeretterjesztés melletti elköteleződését mutatja, hogy 1979-től tagja a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak, 1986-tól pedig a TIT anyanyelvi szakosztályának Heves megyei elnöke. Ismeretterjesztő munkáját 2017-ben Lőrincze-díjjal is elismerték.

Tudományos munkásságának fontos dátuma 1994 is, amikor a nyelvtudomány kandidátusa lett.

Oktatásszervező tevékenysége is példamutató: a kommunikáció főiskolai szak tantervének, valamint az intézményi kommunikáció felsőfokú szakképzés tantervének kidolgozója, a kommunikáció szak szakfelelőse, 2005-től a kommunikáció és médiatudomány alapszak, valamint a szabad bölcsészet BA kommunikáció- és médiatudomány szakirányának szakfelelőse. A kommunikációtanár mesterszak tantervének kidolgozója és szakfelelőse, amely az országban egyedülként működött a gondozásában.

Kutatói érdeklődése a '90-es évektől kezdve fokozatosan fordult a kommunikáció irányába, 1994-ben a Líceum Kiadónál jelent meg a Nyelv és kommunikáció című felsőoktatási tankönyve, '96-ban újabb oktatási segédanyagot jelentet meg Az írásos kommunikáció címmel, valamint szaktanulmányt a tanári beszéd kommunikációs közegéről. A kommunikáció főiskolai szak kidolgozójaként kezdetektől szerepet vállalt a szak köré szerveződő tanszék kialakításában, amelynek először tanszékvezető-helyettese, majd 2002-től vezetője.

Diákköri dolgozatok, számos szakdolgozat, valamint doktori értekezés is született a vezetésével. 1998 és 2010 között a besztecebányai Bél Mátyás Tudományegyetem oktatója is. Hallgatóival szemben mindig nyitott, támogató, következetes szigora, maximalizmusa, hosszúra nyúló vizsgáztatásai legendások a tanítványok körében.

Kollégái előmenetelének támogatása is mindig fontos volt számára, amelyet tudományszervezői tevékenységével is igyekezett segíteni. Konferenciasorozatok, műhelytanácskozások (Sajtnyelv – médianyelv, Tudatosság a kommunikációban, Szemiotika) köthetők a nevéhez, alapítója és vezetője kutatócsoportoknak (2011-től az egri székhelyű Alkalmazott Kommunikációtudományi Kutatócsoportnak, 2015-től a Sárospatakon működő Comenius Kommunikációtudományi Kutatócsoportnak). A kommunikációs készségfejlesztés a szívügyévé vált, ennek támogatására alakult – a kutatócsoportok munkáját erősítő – elnökleivel a mára már 70 tagot számláló Kommunikációs Nevelésért Egyesület.

Ezek mellett 2006-tól a Miskolci Akadémiai Bizottság kommunikációtudományi munkabizottságának elnöke, 2008-tól a Magyar Szemiotikai Társaság kommunikációs szekciójának elnöke, valamint tagja volt a Szlovákiai Magyar Professzorok Klubjának.

Szakmai tevékenységének gazdagságát tudományos publikációinak száma mutatja leginkább: 9 könyv, 4 gyakorlókönyv, 50 könyvfejezet, 60 tanulmány, 66 konferencia-előadás, valamint 27 kötet szerkesztése. A tudományos ismeretterjesztésben is tevékenyen részt vállalt, amit a magyar nyelv hetén tartott több mint száz előadása, a Heves Megyei Hírlap nyelvművelő rovatában megjelent írásai, valamint a Szent István Rádióban elhangzott beszélgetései mutatnak.

Közösségteremtő és -formáló ereje, ha lehet, még szakmai tevékenységén is túlmutat. Az ember fejlődése közösségi-kapcsolati hálóban történik, szocializációját – így munkahelyi szocializációját is – az őt körülvevő közösség befolyásolja. A szervezeti szocializációval foglalkozó kutatások egybecsengő eredménye, hogy a pálya kezdetén szerzett szocializációs élmények erőteljesen befolyásolhatják a későbbi szocializáció sikerét, valamint az attitűdök és a magatartás fejlődését (Toarniczky 2009, 2011), ez az időszak tehát talán a legfontosabb átmeneti korszak az életünkben. A tanulásban, az egyéni fejlődésben a közösséget egyértelműen a motivációs tényezők közé sorolják (Bakacsi, 1996, Dobák 1996), amelyben a vezető szerepének kitüntetett, szinte rituális jelentősége van (Karácsonyi 2006).

Példátlan szervezőképességének, szigorú következetességének, mindig érdeklődő és mindenkire egyenként is nagyon figyelő személyiségének köszönhetően biztonságot adó munkahelyi légkört tudott teremteni, amelyben az ember érték, a munka elismert, a támogatás (egymás támogatása is) fontos. Egy jó közösség védőburkában élő embernek nem kell fontolgatnia a jó és a rossz megkülönböztetését (Csányi 2002). Máiig meghatározók azok a tanszéki, a konferenciák szünetében és után zajló műhelybeszélgetések, ahol az egyéni tudásból közösségi lett.

Emlékét, szellemiségét őrzi szakmai közössége, az általa indított konferenciák, szakmai programok.

Szakirodalom

- Bakacsi Gyula 1996. *Szervezeti magatartás és vezetés*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
- Csányi Vilmos 2002. Az egyszemélyes csoportok és a globalizáció. In: *Magyar Tudomány* 6.
- Dr. Dobák Miklós – Bodnár Viktória – Antal Zsuzsanna 1996. *Szervezeti alapformák. Szervezeti formák és vezetés*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
- Perjés István 2005. *Társadalompedagógia*. Aula Kiadó, Budapest.
- Toarniczky Andrea 2009. A szervezeti szocializáció. In: *Vezetéstudomány* 10: 16–28. <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2009.10.02>
- Toarniczky Andrea 2011. *Szocializáció multikulturális szervezetben*. PhD-disszertáció. Budapesti Corvinus Egyetem Vezetéstudományi Intézet Szervezeti Magatartás Tanszék http://phd.lib.uni-corvinus.hu/624/1/Toarniczky_Andrea.pdf